

Strategie Energie Samen

Inhoud

Voorwoord.....	3
Introductie: Herijkte strategie Energie Samen	4
Missie, Visie en doelstellingen	5
De missie van Energie Samen.....	5
Kernwaarden	5
<i>De visie van Energie Samen</i>	<i>6</i>
<i>Doel van Energie Samen (al haar leden en toekomstige leden)</i>	<i>6</i>
<i>Kerntaken Energie Samen.....</i>	<i>6</i>
Strategische prioriteiten van Energie Samen (2025).....	7
1. De invoering van de thema-aanpak	7
Definitie thema-aanpak	7
Ledenbetrokkenheid en sturing inbedden in onze organisatie	8
Organisatie van de Thema-aanpak	10
Activiteiten & prioriteiten in 2025 per onderwerp	11
2. Nauwe samenwerking coöperatieve dienstverleners	15
De eerste stappen richting Commissie Coöperatieve Dienstverleners	17
3. Toegevoegde waarden als toetssteen voor de activiteiten van Energie Samen.....	18
Toegevoegde waarden Energie Samen.....	19

Voorwoord

Beste leden van Energie Samen,

Met trots presenteren wij in dit document de nieuwe strategie van Energie Samen. Deze strategie legt de basis voor een Energie Samen die klaar is voor de toekomst. Het is een reis geweest van verandering, groei en vooral van samenwerking. Samen hebben we de fundamenten gelegd voor een collectief dat niet alleen klaar is om de uitdagingen van de toekomst aan te gaan, maar ook om als leidende kracht te fungeren in de coöperatieve energiesector waar zoveel verwachting en potentie ligt.

Met de wettelijke erkenning in de Energie- en Warmtewet hebben we dit jaar een belangrijke mijlpaal bereikt. Dit biedt ons niet alleen de mogelijkheid, maar ook de verantwoordelijkheid om de enorme potentie die voor ons ligt te ontsluiten. Het is duidelijk: de toekomst van energie en warmte ligt in onze handen, en dat is een kans die we met beide handen moeten én willen aangrijpen. Onze kracht ligt in de samenwerking; alleen door onze leden te verenigen kunnen we de capaciteiten organiseren die nodig zijn om onze ambities te realiseren.

Energie Samen is niet zomaar een organisatie; het is een collectief waar de leden de baas blijven. Jullie zijn niet alleen leden, maar ook de architecten van onze toekomst. Door onze nieuwe werkwijze kunnen jullie inhoudelijk meer gaan bijdragen aan ons gezamenlijke doel. Jullie scherpe inzichten, jullie strengheid en jullie onophoudelijke inbreng hebben ons geholpen om deze transformatie te ondergaan. Ik ben jullie daar enorm dankbaar voor.

Daarnaast wil ik ook een bijzonder woord van dank richten aan alle werknemers, de Raad van Commissarissen en mijn medebestuurders van Energie Samen. Jullie hebben onvermoeibaar gewerkt dit jaar om deze organisatie te transformeren, om ervoor te zorgen dat we beschikken over de juiste capaciteiten die ons in staat stellen om onze dromen waar te maken. Jullie toewijding en harde werk zijn de motor achter ons succes. Samen met jullie hebben we een organisatie opgebouwd die als bedrijf goed functioneert. Zo kunnen wij jullie steeds beter en efficiënter ondersteunen en stralen wij samen steeds meer professionaliteit uit voor onze sector.

We staan aan de vooravond van een nieuw tijdperk. Een tijdperk waarin we samen onze ambities en doelen gaan bereiken, en waarin we de weg vrijmaken naar een toekomst waarin 2050 waarin 50% van de Nederlandse energievoorziening coöperatief is. Laten we samen deze kans grijpen om niet alleen onze eigen toekomst te verzekeren, maar ook die van de generaties die na ons komen.

Lieve leden, medewerkers, RvC leden en medebestuurders dank jullie inzet, jullie strengheid, jullie vertrouwen en jullie passie. Samen kunnen we de toekomst vormgeven. Op naar 2050!

Met warme groet,

Siward Zomer

Voorzitter van Energie Samen

Introductie: Herijkte strategie Energie Samen

Hieronder vind je de herijkte strategie van Energie Samen. Dit document is tot stand gekomen dankzij een strategieproces met leden in 2022 –2023, de inzet van leden in ledenarena's, interviews met oud-bestuursleden, brainstormsessies met bestuur en raad van commissarissen, reflecties van leden in algemene leden vergadering en expertgroepen. Het werk en de basis van dit document is georganiseerd door een ingestelde werkgroep voor het maken van deze herijkte strategie van Energie Samen. Het bestuur is deze werkgroep enorm erkentelijk voor haar inzet en is trots op het resultaat dat er ligt.

De herijkte strategie van Energie Samen is gebaseerd op:

- Missie, Visie en Doel, aangevuld met kerntaken en kernwaarden
- Drie strategische prioriteiten
 - Thema-aanpak (nieuwe manier van samenwerken met de leden)
 - Nauwe samenwerking coöperatieve dienstverleners
 - Toegevoegde waarden als toetssteen voor de activiteiten van Energie Samen

Dit document is niet het einde van een proces. De strategie van Energie Samen zal in de komende jaren ingebed moeten worden in de organisatie en zal een praktische invulling krijgen. Samen met de leden zullen we in de komende jaren constant werken om de in potentie onbegrensde ambities in lijn te brengen met de noodzakelijkerwijs begrensde capaciteiten van Energie Samen en haar leden.

Missie, Visie en doelstellingen

De missie van Energie Samen

Energie Samen is de branchecoöperatie van, voor en door energiecoöperaties. Samen met onze leden streven wij naar een energievoorziening die 50% coöperatief is in 2050. Om dit te bereiken versterkt Energie Samen haar leden door op de verschillende thema's producten en diensten te ontwikkelen, onze leden daarmee te ondersteunen, te verbinden en te vertegenwoordigen. Daarbij kijken we steeds naar waar wij als koepelorganisatie de meeste toegevoegde waarde te bieden hebben.

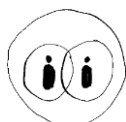
Kernwaarden

Energie Samen werkt met een aantal kernwaarden. Onze kernwaarden vormen de basis van ons dagelijks handelen en de manier waarop we werken. Ze geven richting aan onze keuzes en bepalen hoe we omgaan met leden, partners en collega's. Hieronder staan de kernwaarden die ons als organisatie definiëren:

Gemeenschap

Energie Samen werkt niet alleen voor de leden, maar ook met de leden, we concurreren nooit met leden. In de activiteiten die we doen is een rol weggelegd voor leden: aansturen, zeggenschap, consultatie.

Samen

Energie Samen bevordert samenwerking, we verbinden op basis van waarden en zorgen dat verschillende soorten leden elkaar vinden, elkaar gaan versterken en elkaar helpen.

Empowerment

Energie Samen versterkt lokale verankering. Een energiegemeenschap komt voort uit een lokale gemeenschap. Wij zoeken naar manieren om hen te versterken en zorgen dat ze het wiel niet opnieuw uit hoeven te vinden.

Toekomstgericht

Energie Samen kijkt namens de sector vooruit naar de toekomst. We zorgen ervoor dat de we klaar zijn voor het aanbieden van activiteiten en diensten waar de leden over vijf jaar om gaan vragen.

Professioneel

Energie Samen werkt projectmatig en resultaatgericht door goed te plannen, te organiseren en de uitvoering te monitoren. We maken afspraken om binnen tijd en budget op te leveren wat we hebben afgesproken.

De visie van Energie Samen

Wij zien een toekomst waarin duurzame energie een gemeengoed is. Energie is altijd, tegen een eerlijke prijs en lokaal beschikbaar voor alle Nederlanders. Een toekomst waarin energiecoöperaties uitgroeien tot de drijvende kracht achter lokale energiesystemen. De komende jaren werken wij aan het beschikbaar maken van voldoende kennis, kunde en kapitaal voor onze leden om die visie te realiseren.

Doel van Energie Samen (al haar leden en toekomstige leden)

50% van de energievoorziening* is coöperatief in 2050

**(hiermee wordt de gehele Nederlandse energievoorziening bedoeld)*

Kerntaken Energie Samen

Energie Samen focust zich voor haar leden op de volgende kerntaken:

- Lobby en belangenbehartiging
- Zichtbaar maken van de sector door communicatie
- Kennisdeling en opleidingen
- Toegang tot kapitaal
- Coördineren van innovatie
- Standaardisering, normering en kwaliteitsverbetering

We focussen ons op deze kerntaken in 2025 en verder. Deze kerntaken kunnen worden uitgebreid wanneer de leden daar specifiek om vragen. Deze vraag zal dan ontstaan uit een nieuwe manier van samenwerken tussen Energie Samen en haar leden. Daarbij wordt telkens gevraagd welke rol Energie Samen zou moeten oppakken in het oplossen van problemen.

Strategische prioriteiten van Energie Samen (2025)

Eén van de afspraken die Energie Samen eind 2023 met haar leden heeft gemaakt is om na te denken over de langetermijnstrategie, en om focus aan te brengen in de activiteiten. Naast de visie en missie zullen we in het vervolg van dit document daarom twee belangrijke strategische lijnen toelichten.

1. Allereerst **ledenbetrokkenheid en sturing inbedden in onze organisatie**. In de ALV van juni 2024 is de eerste aanzet van de thema-aanpak al besproken. In het volgende hoofdstuk presenteren wij een eerste uitwerking van deze nieuwe manier van samenwerken.
2. Daarna bespreken we een tweede strategische lijn, namelijk **de nieuwe samenwerking binnen Energie Samen met de landelijke en regionale coöperatieve dienstverleners**. Deze samenwerking is ontstaan, omdat wij denken dat dit nodig is voor het mogelijk maken van de groei van onze sector. Ook de verzelfstandiging van de coöperaties Econobis en Buurtwarmte komt hier aan bod.
3. Als laatste bespreken we **op welke manier Energie Samen toegevoegde waarde kan leveren in onze sector**. Deze vijf waarden gebruiken we om te toetsen of een activiteit in het takenpakket van Energie Samen past.

1. De invoering van de thema-aanpak

Strategische keuze

Wij hebben eerder dit jaar geconstateerd dat het verliezen van het contact en de binding met onze leden het grootste risico is voor Energie Samen. Daarom is de strategische keuze gemaakt te werken aan het opzetten van een nieuwe structuur met thema-aanpak waarin leden direct betrokken zijn bij het prioriteiten stellen en bepalen van de activiteiten van Energie Samen.

Het is ons doel deze thema-aanpak in de tweede helft van 2024 op te zetten, waarna we in 2025 implementeren en gaandeweg de eerste effecten van deze nieuwe opzet zullen kunnen waarnemen.

Vooraf: om spraakverwarring te voorkomen rondom deze nieuwe manier van werken beginnen we met enkele definities om onderstaande begrijpelijker te maken:

Definities thema-aanpak

Thema:	Een thema is iets waar coöperaties, Energie Samen of de sector tegenaan loopt. Nu, of in de toekomst. Het is een uitdaging die relevant is voor de ontwikkeling en het behalen van de onze gezamenlijke doelstelling. Het is een probleem dat opgelost kan worden, of een kans
---------------	--

	die we kunnen pakken. Een thema is daarnaast specifiek genoeg om strak te definiëren en daarna aan te pakken. Er kunnen wel 30 of 40 verschillende thema's zijn. Bijvoorbeeld: 'Onrendabele zonprojecten', of 'Samenwerking met gemeenten in het kader van de nieuwe wetgeving'. Rond een thema kan een werkgroep gevormd worden (zie verder). Een werkgroep kan meerdere thema's oppakken, als dat handig blijkt.
Onderwerp:	Dit is een hoog-over, breed gebied dat nog niet heel specifiek is. Het identificeren van onderwerpen is nuttig om verschillende thema's onder te groeperen. We werken op dit moment met 8 onderwerpen (zie volgende pagina). Bijvoorbeeld 'Financiering en rendabiliteit' of 'Reputatie en bekendheid van de sector'. Meerdere thema's binnen een onderwerp kunnen aangemerkt worden als prioriteit om aan te pakken. Dan kan het zijn dat een werkgroep zich gaat buigen over al deze thema's, omdat de thema's elkaar raken. Maar ze kunnen ook apart aangepakt worden.
Thema-aanpak:	Het proces en aanpak hoe Energie Samen met haar leden op onderwerpen stuurt.
Werkgroep:	Een werkgroep van leden en mensen van Energie Samen die een thema oppakken.
Themaleider:	Faciliteert de werkgroep.
Voorzitter werkgroep:	Voorzitter van een specifieke werkgroep.
Projectteam thema-aanpak:	Mensen van Energie Samen die de Thema-aanpak managen en organiseren. Dit vormt de verbinding tussen Energie Samen en de werkgroepen.

Ledenbetrokkenheid en sturing inbedden in onze organisatie

In juni 2024 hebben we de leden voorgelegd dat we in de komende jaren via de thema-aanpak de interactie over en voorbereiding van onze te ondernemen activiteiten willen

organiseren. Voorheen haalden we vooral zelf middelen binnen door projecten te werven voor Energie Samen en diensten voor onze leden te ontwikkelen. Nu komen we in de fase dat we de opgebouwde kennis en kunde willen en kunnen uitbouwen. We gaan ons dus meer focussen op de activiteiten die echt nodig zijn om de doelstelling van de coöperatieve beweging te halen. Door middel van het gesprek daarover in thema-werkgroepen, is de intentie om die grote doelstelling te vertalen naar de concrete doelstellingen voor de komende 5 jaar. Op basis daarvan benoemen we de activiteiten die we daarvoor samen gaan ondernemen in de jaren tot 2030. Zo bepalen we dan samen met de leden de prioriteiten voor de komende jaren.

We willen samen met de leden vaststellen welke thema's de komende tijd urgent zijn, en de werkgroepen organiseren waarin de leden gaan participeren. In dit proces brengen we twee stromen bij elkaar. Bij de organisatie Energie Samen, waar we al jaren werken aan het versterken van de coöperatieve beweging, hebben we een beeld van de grote thema's die de komende jaren onze aandacht moeten hebben. We kijken daarbij best ver vooruit. Daarnaast hebben we ook de praktijkervaringen van de leden. Zij zien naast de uitdagingen voor de toekomst, ook de uitdagingen die nu spelen en de komende periode op hen afkomen.

Voor eind 2024 hopen we te komen tot een pakket aan thema's die we willen oppakken. Voor een deel zullen activiteiten die we nu uitvoeren nog doorlopen omdat ze goed passen bij de gekozen thema's of omdat daar reeds beschikte overheidssubsidies voor zijn (we dus commitment hebben afgesproken). Het gesprek met de leden over de activiteiten tot aan 2030 zullen dus ook het volgende jaar nog gevoerd blijven worden. En uiteraard blijven we alert op nieuwe thema's die zich aandienen en die wellicht in een werkgroep opgepakt dient te worden. Dit doen we als blijkt dat de uitdaging meest belangrijk en urgent is. Daarmee is de thema-aanpak ook de basis voor de organisatie van een goede strategische cyclus.

Vanuit de organisatie Energie Samen komen acht onderwerpen die voor de verdere ontwikkeling en versterking van de coöperatieve beweging aandacht vergen. Deze zijn bewust op een wat hoger abstractieniveau geformuleerd om de mogelijke werkterreinen overzichtelijk te kunnen groeperen. Het betreft de volgende **onderwerpen**:

- (I) Organisatie en Professionalisering
- (II) Kracht in de regio
- (III) Financiering en rendabiliteit
- (IV) Netaansluiting
- (V) Energiegemeenschappen en energiedelen
- (VI) Warmte en besparing
- (VII) Reputatie en bekendheid van de sector
- (VIII) Gemeente en lokale problematiek

Organisatie van de Thema-aanpak

Om er voor te zorgen dat de thema-aanpak geen doelloze praatgroepen worden, maar oplossingsgerichte werkgroepen die goed aansluiten op de organisatie van Energie Samen, is het van groot belang dit goed en efficiënt te organiseren en de verantwoordelijkheden goed te beleggen. Die verantwoordelijkheden zijn:

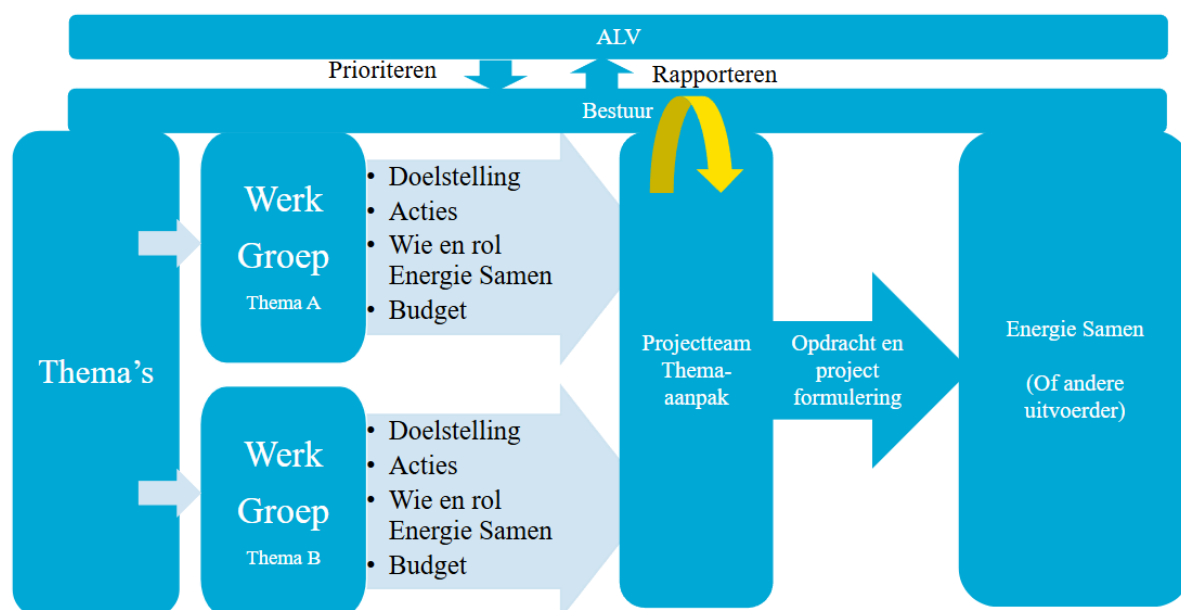
De Algemene ledenvergadering brengt prioriteiten aan.

Het bestuur van Energie Samen organiseert en structureert de thema's en houdt de regie. In sommige gevallen zijn er quick wins te behalen en kan het bestuur besluiten om wat minder urgente thema's naar voren te schuiven wanneer deze snel kunnen worden aangepakt. In andere gevallen kan het bestuur thema's op een langer traject zetten, omdat er niet de financiering of prioriteit aan gegeven kan worden op dat moment. De organisatie vindt plaats in een **werkgroep** die zich richt op een thema. Deze werkgroep kiest een voorzitter uit haar midden. Dat kan een persoon zijn van Energie Samen of een persoon die vanuit een lid.

Het projectteam thema-aanpak haalt op wat er uit de **werkgroepen** komt en zorgt voor de verbinding tussen de **organisatie van Energie Samen** en de werkgroepen. Wanneer er een duidelijke rol is voor Energie Samen zorgt het projectteam dat dit gestructureerd in de organisatie wordt weggezet nadat het **bestuur een goedkeuring op de opdracht** heeft gegeven.

Soms is het een zelfstandige opdracht voor Energie Samen met budget, in andere gevallen is er al budget en kan het opgepakt worden in lopende (subsidie) projecten. Voordat het de organisatie ingaat is er een duidelijke opdrachtbeschrijving met budget en juiste capaciteiten door het projectteam opgesteld. Dit zorgt ervoor dat er efficiënt, doelgericht en projectmatig gewerkt gaat worden aan het oplossen van problemen voor leden.

In sommige gevallen zijn er **andere partijen** (bijvoorbeeld een regionale koepel of een lid) die de opdracht uitvoeren. De rol van Energie Samen is dan beperkt tot het formuleren van de opdracht om er zeker van te zijn dat het werk van de werkgroep goed belegd wordt en het probleem dat geconstateerd is, wordt opgelost. Verder rapporteert het bestuur terug aan de ALV hoe de opdracht is uitgevoerd door die desbetreffende andere partij.

Activiteiten & prioriteiten in 2025 per onderwerp

We werken toe naar een situatie waarin de thema-aanpak een sturende rol heeft in de activiteiten van Energie Samen. Omdat dit proces nu wordt opgezet betekent dit ook dat we voor het activiteitenplan van 2025 nog een vooral pragmatische aanpak hebben. We hebben immers al toegekende projecten en een aantal ver gevorderde acquisities lopen. Deze hebben we per onderwerp kort op een rijtje gezet.

Onderwerp I: Organisatie en professionalisering

Het overgrote deel van de lokale coöperaties wordt nu nog gedreven door vrijwilligers, en heeft nog een beperkt budget en omzet. Coöperaties zullen zich meer als maatschappelijke onderneming opstellen, en dus ook meer betaalde krachten nodig hebben om groter aandeel in de energievoorziening te kunnen verwerven. Als het gaat om projectontwikkeling van wind, zon en warmte-projecten beslaat de coöperatieve sector op dit moment slecht 1% van het werkveld¹.

In 2025 speelt er binnen dit onderwerp in de commitments die Energie Samen reeds is aangegaan het volgende:

Projecten	Projectcentrale (ontwikkeling modules Zon en Wind op land)
Diensten	Projectcentrale (Zon op dak)
	Econobis
	Collectieve verzekeringen
Kenniscollecties	Verschillende publicaties (bv. Opgroeiruimte en krachttraining)

¹ [CE_Delft_Potentie_energiegemeenschappen.pdf](#)

Lobby punten ²	Nationaal Programma Maatschappelijk Initiatief
Relevante partnerships	Regionale koepels
	Commissie coöperatieve dienstverleners

Onderwerp II: Kracht in de regio

In veel regio's ontstaan samenwerkingsverbanden en regiokoepels om de lokale coöperaties te ondersteunen. Bijvoorbeeld via provinciale en regionale lobby, of om schaalvoordeel in de uitvoering van projecten te realiseren.

In 2025 speelt er binnen dit onderwerp in de commitments die Energie Samen reeds is aangegaan het volgende:

Projecten	Participatie Coalitie RES
Diensten	
Kenniscollecties	
Lobby punten ³	Nationaal Programma Maatschappelijk Initiatief
	Lokaal Eigendom
Relevante partnerships	Regionale koepels
	Commissie Coöperatieve Dienstverleners (voorheen coop. verbond)

Onderwerp III: Financiering en rendabiliteit

Geld en winst is nooit ons einddoel, maar de toegang tot (ontwikkel)kapitaal is wel een randvoorwaarde voor onze ambitie om als sector te groeien. Wij streven ernaar dat er kapitaal voor elk type coöperatief project en in elke projectfase toegankelijk is. Zo ver zijn we nog niet, daarom wordt de doorontwikkeling en uitbreiding van onze fondsendesk wordt voortgezet.

In 2025 speelt er binnen dit onderwerp in de commitment die Energie Samen reeds is aangegaan het volgende:

Projecten	ACCE (Europees project)
Diensten	Realisatiefonds
	Ontwikkelfonds Opwek
	Ontwikkelfonds Warmte
	DeelnemersDesk
Kenniscollecties	Pagina's binnen andere collecties rondom projectontwikkeling (bv. Geld ophalen bij je leden)
Lobby punten ⁴	Waarborgfonds warmte

² [Strategie belangenbehartiging mei 2024](#)

³ [Strategie belangenbehartiging mei 2024](#)

⁴ [Strategie belangenbehartiging mei 2024](#)

Relevante partnerships	Regionaal coördinatoren & kwaliteitsmanagers ontwikkelfondsen
	Rabobank, Triodos
	Stichting National Groen Fonds, Stichting Volkshuisvesting Nederland

Onderwerp IV: Energiegemeenschappen en energiedelen

In local4local worden de nodige stappen gezet om energiegemeenschappen te faciliteren. Maar om energie te delen moeten we ook energie kunnen produceren. 4.1% van zonproductie in handen van bewonerscollectieven, 19.2% van windproductie in handen bewonerscollectieven⁵ (31-12-2022). Ook het doel voor minimaal 50% lokaal eigendom blijft dus een aandachtspunt.

In 2025 speelt er binnen dit onderwerp in de commitment die Energie Samen reeds is aangegaan het volgende:

Projecten	Local4local
	ACCEPT (Europees project)
Diensten	ZoNL formule
Kenniscollecties	Collectie Flexibiliteit
	Collectie Wind
	Collectie Zon (algemeen)
	Collectie Zon op dak (stappenplan)
Lobby punten ⁶	SCE en SDE
	Energiewet
	Wind op zee
	Lokaal eigendom
Relevante partnerships	De Windunie (wind op zee)
	Coöperatief overleg (voorheen verbond)
	De netbeheerders (Tennet, Stedin, Enexis, Alliander)

Onderwerp V: Netinfra

In de hele sector staat de realisatie van opwekprojecten enorm onder druk⁷, onder ander door netcongestie. In ons lobby team wordt er met twee man sterk gewerkt aan deze problematiek.

In 2025 speelt er binnen dit onderwerp in de commitments die Energie Samen reeds is aangegaan het volgende:

⁵ [Monitor financiële participatie 2022 \(sep 2023\)](#)

⁶ [Strategie belangenbehartiging mei 2024](#)

⁷ <https://documenten.regionale-energiestrategie.nl/np-res-foto-juli-2024/deel-ii-signalen-uit-de-omgeving>

Projecten	Geschildbeslechting ACM & netbeheerders
Diensten	Kennisloket netaansluiting
Kenniscollecties	Collectie Flexibiliteit
Lobby punten ⁸	Toegang tot het net
Relevante partnerships	De netbeheerders (Tennet, Stedin, Enexis, Alliander)

Onderwerp VI: Warmte en besparing

In 2023⁹ waren er 63 coöperaties bezig met de ontwikkeling van een collectieve warmtevoorziening, waarvan 16 inmiddels in de ontwikkelfase zitten. Door de ontwikkeling van Buurtwarmte binnen Energie Samen, kent Energie Samen ook een tussendoel: in 2030 zijn er 1000 wijken die het buurtwarmteproces aan het doorlopen zijn.

In 2025 speelt er binnen dit onderwerp in de commitment die Energie Samen reeds is aangegaan het volgende:

Projecten	Participatie Coalitie AGV (opschaling + basis programma)
	Nieuwe Warmte Nu (NWN)
	Lokale Energiearmoede Aanpak (LEA)
Diensten	Opleiding buurtbegeleider
	Opleiding Energie Coach + verdiepingsopleiding
	Hoomdossier
Kenniscollecties	Collectie Warmte
	Collectie Besparing
Lobby punten ¹⁰	Warmtewet
	Waarborgfonds warmte
	Energiehuizen
Relevante partnerships	Coöperatie Buurtwarmte

Onderwerp VII: Reputatie en bekendheid

Op dit moment werk Energie Samen continue aan landelijke communicatie activiteiten. We willen meer doen, maar daar zijn substantiële geldstromen voor nodig om dit krachtiger uit te voeren.

Diensten	ANP Connect tool (nieuw!) Hulp aan leden om hun persberichten te versturen
----------	---

⁸ [Strategie belangenbehartiging mei 2024](#)

⁹ [Lokale energie monitor 2023 \(maart 2023\)](#)

¹⁰ [Strategie belangenbehartiging mei 2024](#)

Onderwerp VIII: Gemeente en lokale problematiek

Op lokaal niveau is goed samenwerken met de gemeente essentieel. In 2024 zijn de eerste begeleide trajecten rondom opgroeiruimte met gemeentes en lokale coöperaties afgenomen.

Diensten	Begeleide trajecten op basis van opgroeiruimte
Kenniscollecties	Opgroeiruimte

Lopende acquisitie

Naast de bestaande activiteiten, zijn er een aantal acquisities vergevorderd. Als deze projecten ons gegund worden zullen wij in 2025 beginnen. Het gaat om:

- Een Europees project rondom *capacity building* (Onderwerp I: Organisatie & Professionalisering)
- Deelname aan twee NWO calls, over *capacity building* (Onderwerp I: Organisatie & Professionalisering)
- E2cuties, een nieuw project rondom warmteprojecten (Onderwerp VI: Warmte en besparing)
- Een MOOI aanvraag over netinfrastructuur (Onderwerp IV: Energiegemeenschappen en energiedelen en onderwerp V: netinfra)

2. Nauwe samenwerking coöperatieve dienstverleners

Om in 2050 een 50% coöperatieve energievoorziening te realiseren hebben wij, de coöperatieve energiesector, nog veel werk te verzetten. Daar zijn veel verschillende partijen en specialisten voor nodig. Daarom is het belangrijk om in de strategie van Energie Samen ook stil te staan bij de verbanden tussen specifieke leden van Energie Samen die ook coöperatieve diensten verlenen aan coöperaties. Dit zijn bijvoorbeeld de landelijke dienstverleners Coöperatie Econobis UA, Coöperatie Buurtwarmte U.A. Windunie U.A., om | nieuwe energie, Energie VanOns en AGEM Energie Experts en de regionale koepels van energiecoöperaties en ten slotte de grote leden die lokale coöperaties helpen met grootschalige projecten.

Strategische keuze

Wij zien de behoefte aan versnelling in de coöperatieve energiesector. Daarnaast zien we in local4local en de ontwikkeling van warmtenetten dat alle aspecten van de energietransitie met elkaar verbonden zijn. Er is ook steeds meer specialistische kennis en dienstverlening nodig. Daarbij is het voor leden van Energie Samen lastig te overzien welke activiteiten wel of niet bij Energie Samen horen.

Energie Samen kiest daarom voor een koers waarin specialisatie van diensten in aparte, gespecialiseerde bedrijven wordt georganiseerd. De meest geschikte vorm voor zulke bedrijven is de coöperatie met leden die bepalen wat het bedrijf doet. Deze specialisatie

en verzelfstandiging brengen ook risico's met zich mee die we goed in onderling verband moeten organiseren. De dienstverleners zijn allen ook leden van Energie Samen. En neemt Energie Samen het voortouw om deze leden binnen Energie Samen in speciale vergaderingen te organiseren.

Overwegingen

Dit is een duidelijke koerswijziging ten opzichte van de afgelopen jaren. Oorspronkelijk dachten wij dat Energie Samen moest fuseren naar één bedrijf dat alle diensten kon leveren die leden nodig hebben. De enorme fusietrajecten en bijhorende reorganisatie die we zouden moeten doorvoeren tussen de coöperatieve dienstenbedrijven zouden eerder het risico op vertraging geven dan versnelling van de coöperatieve beweging opleveren.

We constateren:

- Om ons doel in 2050 te halen moet de coöperatieve sector als geheel nog een enorme groei doormaken.
- Het local4local concept speelt een sleutelrol om dit te kunnen bereiken omdat het energiegemeenschappen lokaal in positie brengt om lokaal opgewekte stroom te delen tegen kostprijs.
- Binnen de local4local pilots wordt de behoefte zichtbaar aan specialistische kennis en dienstverlening die nodig is om robuuste lokaal energiesystemen te realiseren. Onder andere asset-ontwikkeling en -beheer, energie leveren en delen, IT-systemen, gemeenschapsontwikkeling, etc. Voor een groot deel is deze kennis al ontwikkeld. Er is nog werk te doen om de dienstverlening die daaruit voortvloeit effectief te organiseren en te sturen.
- In 2023 hebben wij gezien dat Energie Samen aandacht moet geven aan het op orde krijgen van haar kerntaken. Het verder groeien naar een veel grotere, centrale organisatie zou ten koste gaan van de daadkracht, wendbaarheid en bestuurbaarheid. Daarnaast zou het voor de leden steeds moeilijker worden zicht te houden op een almaar complexer wordende organisatie.
- We hebben als sector ook steeds meer te maken met commerciële partijen die een stukje van de (coöperatieve) taart proberen te krijgen. Door samen onderweg te blijven en te blijven afstemmen, zetten we ook een gezamenlijke check op de 'ethische kwaliteit' van dienstverleners in de coöperatieve sector en of ze daadwerkelijk de coöperatieve principes handhaven.

De voordelen van gespecialiseerde dienstverleners:

- Elk dienstenbedrijf kan zich specifiek richten op datgene waar ze voor bedoeld en goed in is.
- Kerntaken van Energie Samen blijven beschermd omdat zij haar focus niet hoeft te verleggen naar taken waar zij op dit moment niet de structuur, middelen en bestuurlijke capaciteit voor heeft.
- Hoog gespecialiseerde, aparte dienstverleners hebben meer ruimte voor de gerichte innovatie die in de komende jaren nodig is.

Waarom is een overleg met alle coöperatieve dienstverleners nodig?

- Bij een gebrek aan samenwerking kunnen de dienstverleners naast elkaar gaan opereren, dubbel werk gaan doen, en mogelijk zelfs in concurrentie met elkaar komen.
- Samen richting het doel van 2050: We kunnen in het overleg de onderlinge verbanden, strategie en eigen doelstellingen op elkaar afstemmen om samen optimaal richting het sectordoel van 50% lokaal eigendom in 2050 te bewegen.
- We maken afspraken over hoe we binnen Energie Samen met de landelijke coöperatieve dienstverleners inhoudelijk en contractueel samen werken

Waarom moeten de dienstverleners coöperatief zijn?

Het is in onze overtuiging essentieel dat leden directe zeggenschap hebben over de diensten waarvan ze gebruik maken. Toen diensten nog in de ontwikkelfase zaten konden deze binnen Energie Samen blijven. De zeggenschap die nodig was, was minimaal. Maar naarmate het aantal leden die direct gebruik maken van de diensten groeit, wordt het verstandig dat die groep leden ook direct zeggenschap heeft over die diensten. Het goed functioneren van die dienst wordt zodanig een directe enkele verantwoordelijkheid van het gekozen bestuur voor die dienst en niet één van de vele onderwerpen van het bestuur van Energie Samen. Ook de financiële verantwoordelijkheden zoals de hoogte van de kosten en opbrengsten wordt daardoor directe verantwoordelijkheid van de leden van die coöperatieve dienstverlener en niet als onderdeel van de hele winst en verliesrekening van Energie Samen.

De eerste stappen richting Commissie Coöperatieve Dienstverleners

Binnen het local4local-project is, in samenwerking met landelijke dienstverleners, een gedeelde strategie ontstaan waarbij elke organisatie haar eigen specialisatie uitvoert: Deze partijen vergaderen nu om de maand om de samenwerking met elkaar af te stemmen. Dit overleg gaat over local4local, maar wordt ook breder getrokken en als sector breed overleg gezien. Energie Samen wil zich hieraan committeren. We gaan de verdere uitwerking van deze nauwe samenwerking tussen de coöperatieve dienstverleners als een strategische prioriteit uitvoeren in 2025. De eerdere werktitel *Coöperatief Verbond* bleek niet helemaal goed gekozen. Dit initiatief noemen we nu de **Commissie Coöperatieve Dienstverleners (CCD)**, hetgeen de bedoeling en de lading beter dekt.

Wat doet deze Commissie nu concreet?

Lokale energiecoöperaties produceren zelf energie en ontwikkelen de assets. Zij organiseren de buurtwarmtenetten, willen energie leveren en hun eigen energie delen. Ze hebben hun eigen leden en besturen en administreren hun eigen coöperatie zelf.

Coöperatieve dienstverleners die onderdeel zijn van de Commissie en het overleg leveren diensten ter ondersteuning van lokale energiecoöperaties:

- Voor het ontwikkelen van assets worden ze ondersteund door landelijke partners zoals **Windunie, De Windvogel, Zeeuwind, Deltawind enz.**
- In het warmt domein komt daar **Buurtwarmte** bij die, als zelfstandige coöperatie, haar leden helpt bij de ontwikkeling coöperatieve warmtenetten.

- Levering en delen van energie wordt verzorgd door coöperatieve leveranciers zoals *om / nieuwe energie*, *AGEM Energie Experts* en *Energie VanOns*, nu samenwerkend in *Trinova B.V.*
- Regionale koepels leveren directe ondersteuning aan hun lid-coöperaties in hun regio.
- **Energie Samen** zorgt op landelijk niveau voor ondersteuning van besturen en eventueel andere organen van coöperaties met betrekking tot de governance van hun coöperatie, lobbywerk, kennisdeling, toegang tot kapitaal en opleidingen en kwaliteitsmanagement.
- IT-diensten voor monitoring en ledenadministratie komen bij **Coöperatie Econobis** liggen.

Elk van deze dienstverleners heeft haar eigen winst- en verliesrekening. De lokale energiecoöperaties die als klant gebruik maken van deze organisaties zijn er lid van en hebben daarmee verantwoordelijkheid en directe zeggenschap over deze organisaties.

De structuur van de CCD en het overleg zorgt er voor dat deze zelfstandige organisaties wel elkaar blijven vasthouden. Ze stemmen onderling af op hun strategie en doelstellingen om gezamenlijk optimaal richting de verwezenlijking van het 2050 doel te gaan. Dit overleg heeft als primaire doel de samenwerking en synergie te versterken richting het behalen van het 50%-doel in 2050.

Hoe bovenstaand precies vorm krijgt in harde en zachte afspraken onderling, gedeeld lidmaatschap en besturing moet nog verder uitgewerkt worden.

Energie Samen blijft in ieder geval een centrale, coördinerende en verbindende rol spelen door de organisator en voorzitter te blijven van dit overleg. Energie Samen blijft de landelijke taken uitvoeren zoals lobby richting de nationale overheid, kennisdeling, toegang tot kapitaal en opleidingen en kwaliteitsmanagement doen als coöperatieve dienstenleverancier.

Naast dit overleg gaan we op verschillende manieren faciliteren dat deze coöperaties dicht bij elkaar blijven staan. Er zullen over en weer afspraken vastgelegd worden in private overeenkomsten met elkaar. Daarnaast geldt voor Buurtwarmte en Econobis dat een deel van het personeel in eerste instantie in dienst blijft van Energie Samen. Er wordt gewerkt aan goede sociale uitwisseling tussen de mensen van de dienstencoöperaties. En er wordt gekeken naar de optie om bestuurders over en weer in Raad van Commissarissen te zetten zodat de coöperaties dicht op elkaar afgestemd blijven en niet van elkaar vervreemden.

3. Toegevoegde waarden als toetssteen voor de activiteiten van Energie Samen

Wat doen we als Energie Samen wel, en wat doen we niet? In het steeds veranderende en complexe werkveld waarin wij werken kan het antwoord op deze vraag van tijd tot tijd

veranderen. We hebben daarom op basis van gesprekken met onze leden en medewerkers 5 toegevoegde waarden omschreven. Dit zijn 5 functionele omschrijvingen van taken, die wij vinden passen bij Energie Samen.

Deze vijf toegevoegde waarden staan op willekeurige volgorde en zonder rangschikking, prioritering of omvang. Ze bieden enerzijds een toetssteen voor onze activiteiten. Als een activiteit niet past of zelf indruist tegen onze toegevoegde waarden, moeten we deze dan wel doen? Anderzijds biedt het ook een gesprekshulp voor het aanbrengen van focus in de thema-aanpak. We vragen ons immers telkens af "wat is de rol van Energie Samen bij dit thema?".

Toegevoegde waarden Energie Samen

We vertegenwoordigen

We dienen de belangen en behoeften van de leden en vertegenwoordigen haar naar de buiten wereld. Wij zijn dé partij waarmee landelijke partijen en/of systeem partners afspraken kunnen maken en projecten op kunnen zetten. We vertegenwoordigen energie coöperaties in de media en politiek.

We verbinden

Door onze netwerk- en platformfunctie verbinden we leden met elkaar. Onderdeel van het verbinden is kennismakelaarschap: het verbinden van leden met de juiste kennis en kunde. Het verbinden gaat ook om het gemeenschapsgevoel versterken van de coöperatieve 'familie'.

We ondersteunen

Wij ondersteunen leden door het aanbieden van dienstverlening. Wanneer kennis en vaardigheden lokaal schaars zijn of waar schaalvoordeel optreedt die de kwaliteit en kosten ten goede komen. Diensten die wij aanbieden zijn niet per definitie uniek, maar altijd ontstaan uit het coöperatieve gedachtegoed en sluiten goed aan bij de behoefte van leden.

We houden overzicht

Energie Samen overziet, coördineert en bewaakt kwaliteit. Wij houden overzicht in de onderwerpen in de energietransitie, en leggen verbanden tussen onderwerpen waar onze leden afzonderlijk mee bezig zijn. Ook pakt waar nodig Energie Samen een coördinerende rol in administratieve en uitvoerende processen en als penvoerder in projecten.

We ontwikkelen

Daar waar er een behoefte is die niet lokaal of regionaal kan worden ingevuld, ontwikkelen we een producten of diensten. Denk aan kennis, opleidingen, tooling, maar ook ICT en coöperatieve dienstverlening. We ontwikkelen ook

nieuwe taal en concepten om de behoeften van onze sector tastbaar te maken, hetgeen zich later vertaalt in concrete lobby en wetgeving.